

Subsidie voor
varkensrevolutie

Huisvesting 3

Vos ontwerpt
pagodedak

Constructie 5

Milieuwetgeving
stimuleert bouw

Bedrijfsontwikkeling 7

Bouw

VEE & GEWAS

Editie 15 - Jaargang 24 - Zaterdag 14 mei 2011

Akkerbouwers Prinzen en Somsen in Aalten kiezen voor nieuwe kistenbewaring

Nieuwbouw net voor de oogst gereed

Anno Prinzen en Hilbert Somsen bouwden afgelopen jaar een nieuwe bewaarplaats voor hun pootaardappelen. Zij kozen voor een kistenbewaring. De loods werd in augustus, net voor de oogst in gebruik genomen. „Door de strakke planning was het spannend of de bouw wel op tijd klaar zou zijn.”

Tekst: Jos Swagemakers

Beeld: Ellen Meinen

In de nieuwe loods van Prinzen en Somsen is veel bedrijvigheid. Naast een vrachtauto staat een kistenkantelaar. Anno Prinzen komt met volle kisten op de lepels van de heftruck achteruit gereden uit de koelcel. Behendig zet hij de volle kisten één voor één in de kantelaar. Na een keer steken, duwt hij het kantelmechanisme met de lepels omhoog, waardoor de aardappelen uit de kist rollen. De lege kisten zet hij terug in de koelcel. Op de vlakke betonvloer verplaatst hij de kisten met de heftruck moeiteloos in een vloeiende beweging in en uit de bewaarruimte. Zijn zwager Hilbert Somsen poot intussen de laatste 20 hectare aardappelen.

Begin vorig jaar stonden op dezelfde plek vier vleeskuikenstallen die voor opslag van pootgoed werden gebruikt. Vanwege gebrek aan opslagruimte en ruimte voor het lossen en laden besloten Prinzen en Somsen een nieuwe bewaarloods te bouwen.

Mechanische koeling

De nieuwe bewaring bestaat uit twee koelcellen met elk ruimte voor 2.175 ton pootgoed. De twee bewaarcellen zijn opgesplitst in negen ruimtes waarvan zeven met ruimte voor drie rijen kisten en

twee met ruimte voor vier rijen kisten. De mechanische koeling houdt het product met minimale indroging op de juiste temperatuur. Het systeem gebruikt daarbij geen buitenlucht. „Wij kiezen ervoor om zonder buitenlucht te bewaren. Dat beperkt indroging van het product. Een aardappel bestaat namelijk voor ongeveer tachtig procent uit water”, zegt Prinzen.

Na de oogst komen de aardappelen eerst tijdelijk in de bestaande bewaring met droogwand. Daarin ventileren de akkerbouwers wel met buitenlucht. Als het product droog genoeg is, zetten ze de partijen over in de nieuwe bewaring. „De gerooide aardappelen van kopkackers en natte plekken op glooiende percelen zetten we vaak wat langer voor de droogwand.”

Kistenbewaring

Prinzen vertelt waarom ze hebben gekozen voor een kistenbewaring: „Tijdens de oogst worden onze aardappelen meteen in kisten geladen. Dit geeft ons vanwege het hoge aantal verschillende aardappelpartijen dat wij opslaan flexibiliteit bij het drogen en het voorkomt drukplekken. Het bewaren van een los product is voor ons geen optie.”

Prinzen en Somsen telen vijftien verschillende rassen op zestig percelen, waarvan ze de kopkackers en spuitpaden ook apart bewaren.

Tijdens de oogst laden Prinzen en Somsen de aardappelen direct in kisten. „De kistenbewaring geeft ons flexibiliteit bij het drogen en het voorkomt drukplekken.”

Per perceel sorteren ze de partijen in vier maten. Zodoende bewaren ze uiteindelijk 480 verschillende partijen volle kisten op het bedrijf. Daar komen de te bewaren partijen van derden nog bij.

Kisten van 1.000 kg

De kisten hebben een inhoud van 1.000 kg. Met deze maat zijn ze begin jaren tachtig begonnen. In de loop van de tijd kwamen er steeds meer kisten bij. Hoewel standaardkisten een inhoud hebben van 1.300 kg, hebben Prinzen en Somsen ervoor gekozen om de nieuwe bewaring aan te passen aan de 1.000 kg kisten.

„Het was een te grote kostenpost om de 7.000 kisten te vervangen door grotere kisten. De kisten zijn niet te verkopen, omdat de meeste bedrijven kisten met een inhoud van 1.300 kg hebben.”

Doordat twee van de negen bewaarruimtes breder zijn, hebben ze de mogelijkheid om in die twee ruimtes in plaats van vier rijen kisten van 1.000 kg, drie rijen kisten van 1.300 kg te plaatsen. De overige zeven ruimtes bieden eventueel plaats voor twee rijen kisten van 1.000 kg aan de buitenkant met daartussenin een rij kisten van 1.300 kg.

In november 2009 startten de voorbereidingen voor de bouw, waaronder het aanvragen van de bouwvergunning bij de gemeente Aalten.

De gemeente stelde als voorwaarde dat de loods een maximale nokhoogte van twaalf meter kreeg met een dakhelling van twintig graden. Bij een dakhelling van twintig graden, zou het dak langs de muur te laag worden om er met kisten onderdoor te kunnen rijden. „Uiteindelijk kregen we gelukkig toch toestemming voor een dak met een helling van vijftien graden. De aanvraagprocedure is vlot verlopen, eind februari 2010 kregen we de bouwvergunning.”

Cruciale planning

Eind mei plaatste het bouwbedrijf de fundering, daarna brachten ze de wapening aan en werd het beton gestort. Voor Prinzen was de

nieuwbouw een spannende periode.

„Vooral de planning was cruciaal. De loods moest klaar zijn voordat de oogst begon. Het betonstorten stond een dag voor aanvang van de bouwvak gepland, zodat de vloer voldoende mogelijkheid had om uit te drogen.” Daarnaast was het qua werkzaamheden een hectische tijd. „Er was altijd wel werk te doen in en rondom de loods, terwijl het werk in de aardappelteelt ook gewoon door moest gaan.”

Na het betonstorten werden begin juni de spanten opgebouwd. De weken erna metselden ze de muren en plaatsten de beplating op het dak. „Doordat iedereen zich voor 200 procent inzetten, is uiteindelijk alles op tijd voor de oogst gereed gekomen.”

Anno Prinzen weegt de vrachtauto na het vullen op de weegbrug, die vorig jaar tijdens de nieuwbouw is neergezet.

BEDRIJFSGEGEVENS

Anno Prinzen en Hilbert Somsen hebben in vof-verband een akkerbouwbedrijf in Aalten. Van de 150 hectare te bewerken grond is 20 hectare eigendom.

Op het totale areaal telen ze pootgoed van 15 verschillende rassen. Daarvan is 80 hectare gecontracteerd bij handelshuis HZPC en bestemd voor pootgoed voor frietaardappelen en tafelaardappelen. De belangrijkste rassen daarvan zijn Asterix, Baraka, Monalisa en Spunta. 40 hectare is gecontracteerd bij Averis Seeds en bestemd voor pootgoed voor de zetmeelaardappelteelt. De belangrijkste rassen zijn Seresta, Festien en Avarna.

De laatste 30 hectare pootaardappelen worden vrij geteeld, bestemd voor salades. De belangrijkste rassen hiervan zijn Bintje en Hansa. Het ras Bintje is ook voor frietaardappelen en tafelaardappelen bestemd. Prinzen en Somsen organiseren op zaterdag 21 mei een open dag. Belangstellenden kunnen dan de nieuwe aardappelbewaring bezichtigen.